

Nadere regeling waardering mantelzorgers gemeente Gooise Meren 2016

overwegende dat het verlenen van mantelzorg van groot belang is voor een leefbare samenleving, voor het welzijn van de inwoner met de beperking die hulp behoeft en voor het betaalbaar houden van de maatschappelijke ondersteuning;

overwegende dat een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers voor hun persoonlijke inzet op zijn plaats is vanwege dit grote belang;

overwegende dat de gemeente Gooise Meren de mantelzorgers wil waarderen op een manier die aansluit bij de lokale behoeften van mantelzorgers en de lokale mogelijkheden voor maatschappelijke ondersteuning;

gelet op artikel 2.1.6 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, waarin is bepaald dat het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente;

gelet op artikel 8 lid 1 van de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2016 van de gemeente Gooise Meren, waarin is bepaald dat het college ervoor zorgt dat de cliënt aan wie mantelzorg wordt verleend, zijn mantelzorgers jaarlijks een blijk van waardering kan verlenen;

gelet op artikel 8 lid 2 van de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2016 van de gemeente Gooise Meren, waarin is bepaald dat de cliënt voor het verlenen van een blijk van waardering een aanvraag indient bij het college;

gelet op artikel 8 lid 3 van de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2016 van de gemeente Gooise Meren, waarin is bepaald dat het college bij nadere regeling bepaalt waaruit de jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers bestaat;

b e s l u i t e n :

tot het vaststellen van de navolgende Nadere regeling waardering mantelzorgers gemeente Gooise Meren 2016:

Artikel 1 Begripsbepalingen

a. Bewijsstukken:	a. indicaties op grond van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg, en;
	b. betaalbewijzen, bank- of giroafschriften, bon van leverancier of dienstverlener waarop de kosten duidelijk staan omschreven.
b. Cliënt:	ingezetene van de gemeente Gooise Meren:
	die gebruik maakt van een algemene voorziening in de gemeente Gooise Meren of;
	aan wie een maatwerkvoorziening, een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget is verstrekt op grond van de Jeugdwet of de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of;
	door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 3 van de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gooise Meren 2016 of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 4 eerste lid van de Verordening Jeugdhulp Gooise Meren 2016.
	aan wie een indicatie is afgegeven voor persoonlijke verzorging en/of verpleging thuis op grond van de Zorgverzekeringswet;
	een inwoner als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder e van deze Nadere regels.
c. College:	het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gooise Meren.
d. Jaar:	de periode van 1 januari tot en met 31 december.
e. Mantelzorg:	hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep.
f. Mantelzorger:	persoon die mantelzorg verleent aan een cliënt.
g. Nadere regeling:	deze Nadere regeling waardering mantelzorgers gemeente Gooise Meren 2016.
h. Waardering:	de jaarlijkse blijk van waardering voor een mantelzorger.

Artikel 2 Toekenning waardering

1. Het college kent eenmaal per jaar op aanvraag van een cliënt een recht op waardering toe voor de mantelzorger(s) van cliënt, indien:
  - a. het een cliënt betreft waaraan een indicatie met een geldigheidsduur van ten minste 371 dagen is afgegeven voor een maatwerkvoorziening voor begeleiding of kortdurend verblijf ten behoeve van zelfredzaamheid en participatie op grond van de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2016 van de gemeente Gooise Meren, of
  - b. het een cliënt betreft waaraan een indicatie met een geldigheidsduur van ten minste 371 dagen is afgegeven voor een individuele voorziening voor ambulante hulpverlening of dagbehandeling ten behoeve van zelfredzaamheid en participatie op grond van de Verordening Jeugdhulp Gooise Meren 2016, of

- c. het een cliënt betreft waaraan een indicatie met een geldigheidsduur van ten minste 371 dagen is afgegeven voor persoonlijke verzorging en/of verpleging thuis op grond van de Zorgverzekeringswet, of
  - d. het een cliënt betreft die op grond van het overgangsrecht in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of de Jeugdwet een aanspraak op zorg tot gelding kan brengen vanwege een voor 1 januari 2015 verleende indicatie door het ClZ of het Bureau Jeugdzorg met een geldigheidsduur van ten minste 371 dagen voor extramurale zorg in het kader van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, of
  - e. het een inwoner betreft die geen indicatie heeft als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder a tot en met d, terwijl een mantelzorger zorg verleent, die naar het oordeel van het college in aanmerking komt voor een blijk van waardering.
2. Een indicatie als bedoeld in artikel 2 onder 1 is afgegeven met een geldigheidsduur van ten minste 371 dagen, indien aan een cliënt:
    - a. één indicatie met een geldigheidsduur van ten minste 371 dagen is afgegeven, of
    - b. meerdere indicaties zijn afgegeven waarvan de geldigheidsduur in totaal ten minste 371 dagen bedraagt, en de begindatum van elke indicatie niet meer dan 42 dagen na de einddatum van de daaraan voorafgaande indicatie is afgegeven.

Artikel 3 Aanvraag waardering

1. Een cliënt vraagt de toekenning van de waardering voor zijn mantelzorger(s) schriftelijk aan door indiening van het daarvoor door het college vastgestelde aanvraagformulier.
2. De aanvraag dient uiterlijk op 30 september van ieder jaar te worden ingediend.
3. Het college neemt de aanvragen in behandeling op 1 oktober van ieder jaar.
4. De gegevens op de dag van de aanvraag zijn bepalend voor het toekennen van de waardering.

Artikel 4 Inlichtingenplicht

Aanvrager of diens vertegenwoordiger is verplicht om inlichtingen over de persoonlijke omstandigheden van aanvrager te verstrekken om het recht op de waardering te kunnen vaststellen.

Artikel 5 Vorm en maximale hoogte van de waardering

1. De jaarlijkse waardering bestaat uit een geldbedrag of uit een vergoeding voor cadeau (s) van cliënt aan één tot maximaal vier van zijn mantelzorgers.
2. Het college kent cliënt als geldbedrag jaarlijks ten hoogste € 150,- toe, of het college vergoedt cliënt voor cadeau(s) jaarlijks ten hoogste € 150,-.
3. Cliënt zet de waardering in voor één tot maximaal vier van zijn mantelzorgers.

Artikel 6 Declaraties

1. De cliënt doet een verzoek tot vergoeding van het geldbedrag of de vergoeding voor cadeau(s) bedoeld in artikel 5 lid 2, door indiening bij het college van het daarvoor vastgestelde declaratieformulier.
2. De cliënt voegt aan het declaratieformulier bewijsstukken toe in de vorm van betaalbewijzen, bank- of giroafschriften, bon van leverancier of dienstverlener waarop de kosten duidelijk staan omschreven.
3. De cliënt kan een verzoek tot vergoeding indienen vanaf de ingangsdatum van de toekenningsbeschikking bedoeld in artikel 2 tot en met twaalf maanden na afloop van deze datum.
4. De cliënt kan maximaal één keer per jaar een verzoek tot vergoeding indienen.

Artikel 7 Hardheidsclausule

Het college kan de bepalingen in deze Nadere regeling ten gunste van de cliënt buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing, gelet op het belang dat deze Nadere regeling beoogt te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 8 Citeertitel en inwerkingtreding

1. Deze Nadere regeling treedt met terugwerkende kracht in werking per 1 januari 2016.
2. Deze Nadere regeling kan worden aangehaald als 'Nadere regeling waardering mantelzorgers gemeente Gooise Meren 2016'.
3. De 'Nadere regeling waardering mantelzorgers gemeente Naarden 2015' wordt ingetrokken per 1 januari 2016.
4. De 'Nadere regeling waardering mantelzorgers gemeente Muiden 2015' wordt ingetrokken per 1 januari 2016.
5. De 'Nadere regeling waardering mantelzorgers gemeente Bussum 2015' wordt ingetrokken per 1 januari 2016.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Gooise Meren Burgemeester en wethouders van Gooise Meren d.d.

de secretaris
D.J. van Huizen
de burgemeester
mevrouw A. van Vliet-Kuiper

Algemene toelichting

Algemeen

Vanwege het belang dat mantelzorg heeft voor de leefbaarheid van de samenleving, het welzijn van de hulpbehoevende die door mantelzorgers uit hun sociale netwerk worden geholpen en de betaalbaarheid van de maatschappelijke ondersteuning, biedt de gemeente Gooise Meren mantelzorgers diverse vormen van mantelzorgondersteuning aan. Hiernaast is een jaarlijkse blijk van waardering van cliënten voor hun mantelzorger(s) op zijn plaats. De blijk van waardering voor mantelzorgers heeft dus een eigenstandige plaats naast de mantelzorgondersteuning die de gemeente Gooise Meren biedt.

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 draagt de gemeente op zorg te dragen voor de regeling van de wijze waarop alle mantelzorgers een blijk van waardering ontvangen. Tot en met 2014 deed het Rijk dit in de vorm van het Mantelzorgcompliment voor de mantelzorgers van cliënten met een zwaardere zorgbehoefte: € 200,00 per cliënt voor één mantelzorger.

Keuzevrijheid voor cliënt en mantelzorger

In de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 is bepaald dat het college bij nadere regeling bepaalt waaruit de jaarlijkse blijk van waardering bestaat.

Deze verordening is mede tot stand gekomen op basis van een interactief beleidsvormingstraject met cliënten, cliëntvertegenwoordigers, belangenbehartigers en leden van de Wmo adviesraden. Hierbij is aangegeven dat cliënten en hun mantelzorgers gehecht zijn aan het Mantelzorgcompliment, maar dat de vorm waarin men deze waardering het liefst zou ontvangen sterk afhangt van persoonlijke voorkeuren. Men wil keuzevrijheid die de landelijke regeling voor het Mantelzorgcompliment niet kende. Velen willen graag een geldbedrag (met name de mensen met een wat kleinere beurs), anderen willen liever een meer persoonlijke vorm van waardering (cadeaubon, bloemen, uitstapje). Een enkeling noemde de mogelijkheid van een Stadspas, maar de meerderheid vond dat weer een inbreuk op de keuzevrijheid. Een deel van groepen stelde voor een deel van het beschikbare geld in te zetten voor het organiseren van ontspanningsactiviteiten en/of een jaarlijkse bijeenkomst voor mantelzorgers.

Waardering voor alle mantelzorgers

De gemeente Gooise Meren waardeert alle mantelzorgers al jaarlijks met de organisatie van (ontspannings)activiteiten tijdens de Dag van de Mantelzorg. Hiernaast zorgt de gemeente er met ingang van 2015 voor dat ook de cliënt zijn mantelzorgers een blijk van waardering kan verstrekken. Deze tweeslag biedt de mogelijkheid om de vorm van waardering voor de mantelzorger af te stemmen op de behoefte van de individuele cliënt en mantelzorger.

De Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2016 van de gemeente Gooise Meren en deze Nadere regeling zijn grondslag voor de verstrekking van een waardering van de individuele cliënt aan zijn mantelzorger(s). In deze Nadere regeling komt de keuzevrijheid optimaal tot zijn recht: de cliënt kan kiezen voor een geldbedrag of een zelf te bepalen andere vorm van waardering. De gemeente Gooise Meren vergoedt op declaratiebasis.

De aanvraag- en toekenningsprocedure is zodanig ingericht dat de administratieve lasten voor cliënt, mantelzorger en gemeente zo laag mogelijk zijn en de toekenning rechtmatig is.

Mantelzorgondersteuning door de gemeente

Naast de waardering, biedt de gemeente Gooise Meren diverse vormen van mantelzorgondersteuning aan. Ten eerste laagdrempelige mantelzorgondersteuning in de wijk via het door de gemeente gesubsidieerde sociaal makelaarschap van Versa Welzijn in de wijk. Hierbij worden ook mantelzorgers bereikt die niet uit zichzelf om ondersteuning vragen (preventieve voorveld). Ook biedt de gemeente Gooise Meren mantelzorgondersteuning aan via de Uitvoeringsdienst Sociaal domein (als persoonsvolgend gefinancierde mantelzorgondersteuning op maat). Denk daarbij aan advies en informatie, respijtzorg door vrijwilligers en emotionele ondersteuning. Na 1 januari 2015 verstrekt het college ook de maatwerkvoorziening Kortdurend Verblijf. Verder zet de gemeente Gooise Meren communicatie in om mantelzorgers te bereiken die niet uit zichzelf om ondersteuning vragen.

In de Toegang Sociaal domein geldt ook dat de gemeente bij een verzoek tot ondersteuning van een inwoner met een beperking, de positie en ondersteuningsbehoefte van de mantelzorger meeweegt.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel zijn de belangrijkste in de Nadere regeling gebruikte begrippen omschreven. De volgende begrippen worden hieronder nader toegelicht. De andere begrippen spreken voor zich.

Ad b De formulering van het artikel maakt met de woorden “van cliënten in de gemeente” duidelijk dat voor de reikwijdte geldt dat beslissend is de gemeente waar de cliënt woont, niet de gemeente waar de mantelzorgverlener woont. Een mantelzorgverlener die niet in Gooise Meren woont maar mantelzorg verleent aan een cliënt, die wel inwoner is van Gooise Meren, kan, ook voor de waardering voor mantelzorgers op grond van deze Nadere regeling in aanmerking komen. Dit in navolging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Ad e De begripsomschrijving van mantelzorg is gelijk aan de omschrijving van begripsomschrijving van mantelzorg zoals opgenomen in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Deze is hier herhaald voor de leesbaarheid van de regeling.

Artikel 2 Toekenning waardering

Doel van dit artikel is de cliënten die hun mantelzorgverlener(s) een waardering kunnen geven, objectief te benoemen. De genoemde cliënten kunnen een individuele waardering voor hun mantelzorgverlener toegekend krijgen. De zorgbehoevende is de cliënt die de waardering aanvraagt.

Het college legt in een schriftelijke beschikking de toekenning of eventuele weigering vast. Bij de toekenning van de mantelzorgwaardering attendeert de gemeente de cliënt erop dat een mantelzorgverlener bij de gemeente desgewenst om mantelzorgondersteuning kan vragen. Hierbij verwijst de gemeente naar de betreffende informatie op de website. Ook attendeert de gemeente cliënt op de Dag van de Mantelzorg.

Ad e Er zijn drie groepen mantelzorgverlener die mantelzorg verlenen aan inwoners die geen indicatie hebben als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder a tot en met d maar toch in aanmerking kunnen komen voor een blijf van waardering. Het gaat om de volgende groepen.

- I. Mantelzorgverlener die mantelzorg verlenen aan inwoners die om hun moverende redenen afzien van het gebruik van een algemene voorziening of van een maatwerkvoorziening of van een persoonsgebonden budget (pgb), terwijl zij op grond van de regelingen daar wel voor in aanmerking zouden kunnen komen.
- II. Mantelzorgverlener van cliënten die een indicatie op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) hebben voor zorg met verblijf maar om hun moverende redenen kiezen om thuis te wonen met een vpt (volledig pakket thuis), een mpt (modulair pakket thuis) of een pgb. Op basis van deze indicatie wordt veel van de zorg door professionals verleend. Maar er is geen sprake van 24 uurszorg of toezicht door professionals. Er is (vrijwel) altijd ook een mantelzorgverlener in beeld.
- III. Mantelzorgverlener van cliënten met een Wlz indicatie met zorg voor verblijf die nog op een wachtlijst staan.

Om deze drie categorieën mantelzorgverlener te vinden en te waarderen is de mogelijkheid ad e opgenomen. Indien het college van oordeel is dat de mantelzorgverlener van een thuiswonende inwoner vanwege zijn beperkingen in aanmerking komt, kent het college de waardering toe.

Dit in navolging van de nulurenindicatie regeling zoals die onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten ook gold.

De vraagverkenning en vraagverheldering voorafgaand aan de toekenning van een waardering voor een mantelzorgverlener voor deze categorieën, vindt in eerste instantie plaats aan de hand van de gegevens op het aanvraagformulier. De administratieve lasten voor cliënt, mantelzorgverlener en gemeente zijn daarmee zo laag mogelijk.

Het college hanteert bij een toekenning gebaseerd op artikel 2 lid 1 onder e het volgende **afwegingskader**.

- De cliënt uit categorie I krijgt thuis naast de verleende mantelzorg geen professionele zorg op basis van een indicatie als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder a tot en met d.
- De cliënt uit categorie II en III krijgt thuis naast de verleende mantelzorg geen permanent professioneel toezicht of 24 uur per dag professionele zorg in de nabijheid als bedoeld in artikel 3.2.1 van de Wlz.
- De cliënt woont thuis (niet intramuraal).
- De mantelzorgverlener verleent de volgende vormen van zorg:
  - persoonlijke verzorging: bijvoorbeeld hulp bij het douchen, aankleden, scheren, pillen innemen, ogen druppelen en/of naar de wc gaan en/of,
  - verpleging: bijvoorbeeld medische hulp zoals wondverzorging en injecties, of hulp bij het zelf injecteren en/of;
  - begeleiding: bijvoorbeeld hulp bij het praktisch organiseren van praktische zaken in het dagelijks leven.
- Indien de mantelzorgverlener een huisgenoot is, is sprake van bovengebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg is zorg die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten. Bovengebruikelijke zorg is dan in de regel zorg van een huisgenoot die langdurig en onbetaald voor de meerderjarige cliënt zorgt: meer dan drie maanden per jaar en meer dan 8 uur per week. Wat gebruikelijke zorg van ouders voor hun kinderen is, hangt vooral af van de leeftijd van het kind. Bij een baby of klein kind is de gebruikelijke zorg van ouders veel groter dan bij een 15-jarige. Wat kan meespelen is dat bepaalde handelingen bij een gehandicapt kind veel langer kunnen duren dan bij een gezond kind.

Artikel 3 Aanvraag waardering

Het aanvraagformulier is beschikbaar via de website van de gemeente Gooise Meren en is opvraagbaar bij de gemeente Gooise Meren.

De aanvraag moet worden ingediend uiterlijk op 30 september van het jaar waarin het recht op toekennen van een blijk van waardering wordt verstrekt aan aanvrager.

De naam-, adres- en de woonplaatsgegevens van de mantelzorger worden opgevraagd met het aanvraagformulier. Dat biedt de gemeente de mogelijkheid om de mantelzorger(s) desgewenst te benaderen voor bv. de Dag van de Mantelzorg of het verstrekken van informatie over de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning.

Mochten de gegevens op het aanvraagformulier een aanwijzing bevatten voor de aanwezigheid van een overbelaste of zwaarbelaste mantelzorger, dan zal vraagverkenning en vraagverheldering plaatsvinden.

Artikel 4 Inlichtingenplicht

Cliënt of diens vertegenwoordiger is verplicht om het college direct op de hoogte te stellen van wijzigingen in de situatie van cliënt, waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op een beslissing van het college op een aanvraag.

Artikel 5 Vorm en maximale hoogte van de waardering

Lid 1 legt de keuzevrijheid voor cliënt vast. Keuzevrijheid wat betreft de vorm van de waardering, keuzevrijheid voor het aantal mantelzorgers dat de cliënt wil waarderen en keuzevrijheid voor het moment van waardering.

Cliënten willen graag de waardering voor de mantelzorger(s) uiten op een voor hen bijzonder moment. Bijvoorbeeld ter gelegenheid van een verjaardag van een mantelzorger. De landelijke regeling voor het mantelzorgcompliment kende deze keuzevrijheid niet. In deze Nadere regeling komt de keuzevrijheid wel tot zijn recht.

Lid 2 Het totale bedrag dat de cliënt jaarlijks voor de waardering van zijn mantelzorger(s) kan inzetten is gemaximeerd tot € 150,00. Dit bedrag kan cliënt inzetten voor één mantelzorger of verdelen over meerdere mantelzorgers.

Het bedrag dat per cliënt maximaal beschikbaar is, is lager dan de € 200,00 die het rijk voorheen verstrekt. Dit vanwege de volgende redenen:

- er komt minder budget naar de gemeenten, dan het rijk zelf inzette voor het Mantelzorgcompliment;
- de gemeenten moeten uit het overgekomen budget ook de uitvoeringskosten betalen.

Artikel 6 Declaraties

Het declaratieformulier is beschikbaar via de website van de gemeente Gooise Meren en opvraagbaar bij de gemeente Gooise Meren. De cliënt kan maximaal één keer per jaar declareren.

Artikel 7 Hardheidsclausule

Het opnemen van de hardheidsclausule biedt het college de mogelijkheid om een onderdeel van de Nadere regeling niet toe te passen of daarvan af te wijken, als toepassing leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor cliënt. Het college biedt maatwerk en gaat altijd uit van de persoonlijke situatie van de cliënt. Daarom is de hardheidsclausule het uiterste vangnet.

Artikel 8 Citeertitel en inwerkingtreding

Deze bepaling spreekt voor zich. De rijksoverheid is verantwoordelijk en bevoegd voor de intrekking van de landelijke regeling voor het Mantelzorgcompliment. Het college hoeft die landelijke regeling dus niet in te trekken.